

DYREKTYWA 2001/77/EC PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY

z 27 września 2001 r.

w sprawie promocji energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych na wewnętrznym rynku energii elektrycznej

PARLAMENT EUROPEJSKI I RADA UNII EUROPEJSKIEJ nawiązując do Traktatu powołującego Wspólnotę Europejską, a w szczególności do artykułu 175 (1) przedmiotowego Traktatu, uwzględniając propozycję przedstawioną przez Komisję, opinię Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i opinię Komitetu Regionów, działając zgodnie z procedurami określonymi w artykule 251 Traktatu, oraz zważywszy że:

(1) potencjał odnawialnych źródeł energii we Wspólnocie jest obecnie wykorzystywany w zbyt małym stopniu. Wspólnota stwierdza, że należy traktować odnawialne źródła energii priorytetowo, gdyż to się przyczyni do poprawy ochrony środowiska naturalnego i zrównoważonego rozwoju. Ponadto może to kreować lokalne miejsca pracy oraz zwiększać spójność społeczną, poprawić bezpieczeństwo dostaw i szybciej osiągnąć cele określone w Kioto. Z tego względu konieczne jest zapewnienie lepszego wykorzystania tego potencjału na wewnętrznym rynku energii elektrycznej;

(2) promowanie energii elektrycznej pochodzącej z odnawialnych źródeł energii jest szczególnym priorytetem Wspólnoty, jak to określono w Białej Księdze w sprawie Odnawialnych Źródeł Energii (zwanej dalej Białą Księgą), ze względu na poprawę bezpieczeństwa i dywersyfikację dostaw energii, ochronę środowiska oraz czynniki społeczne i ekonomiczne. Rada potwierdziła to w swojej uchwale z 8 czerwca 1998 roku w sprawie odnawialnych źródeł energii, a Parlament w uchwale dotyczącej Białej Księgi;

(3) wzrost wykorzystania energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych stanowi ważną część pakietu środków niezbędnych do realizacji Protokołu z Kioto w ramach Konwencji Narodów Zjednoczonych w sprawie Zmian Klimatu oraz przedsięwzięć dotyczących dalszych zobowiązań;

(4) Rada we wnioskach z 11 maja 1999 r. oraz Parlament Europejski w uchwale z 17 czerwca 1998 r. w sprawie odnawialnych źródeł energii stwierdziły, iż oczekują od Komisji przedłożenia Wspólnocie konkretnych propozycji dostępu do wewnętrznego rynku energii elektrycznej pochodzącej ze źródeł odnawialnych. Ponadto Parlament Europejski w uchwale z 30 marca 2000 r. w sprawie energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych i wewnętrznego rynku energii elektrycznej podkreślił, iż wiążące ambitne cele w odniesieniu do energii odnawialnej, określone przez poszczególne państwa, mają istotne znaczenie dla realizacji celów całej Wspólnoty;

(5) dla zapewnienia w średnim okresie większego udziału energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych na rynku energii wszystkie państwa członkowskie powinny opracować krajowe cele referencyjne dotyczące wielkości zużycia tej energii;

(6) krajowe cele wskaźnikowe w zakresie energii odnawialnej powinny być zgodne z zobowiązaniami danego kraju wynikającymi z konwencji w sprawie zmian klimatu, akceptowanymi przez Wspólnotę w ramach Protokołu z Kioto;

(7) Komisja powinna ocenić, jaki postęp osiągnęły państwa członkowskie w realizacji swoich zadań oraz czy zadania te są zgodne z ogólnym celem referencyjnym, jakim jest uzyskanie 12-procentowego udziału energii odnawialnej w krajowej konsumpcji energii brutto do 2010 roku, przyjmując, że ogólny 12-procentowy wskaźnik dla całej Wspólnoty, określony w Białej Księdze dla 2010 roku, stanowi cel wysiłków na szczeblu Wspól-

noty i poszczególnych państw członkowskich, co wymaga uwzględnienia zróżnicowanych warunków krajowych. Jeśli będzie to konieczne, Komisja przedstawi Parlamentowi Europejskiemu i Radzie odpowiednie propozycje, które mogą zawierać obligatoryjne cele, sprzyjające osiągnięciu wyznaczonych celów;

(8) w przypadku wykorzystywania odpadów jako źródła energii państwa członkowskie powinny przestrzegać odnośnych przepisów Wspólnoty. Stosowanie niniejszej dyrektywy nie jest w sprzeczności z definicjami określonymi w załączniku 2a i 2b Dyrektywy Rady 75/442/EEC z 15 lipca 1975 roku w sprawie odpadów. Wspieranie odnawialnych źródeł energii powinno być spójne z innymi celami Wspólnoty, w szczególności w odniesieniu do kolejności wykorzystywania odpadów. Tak więc spalanie nieselekcjonowanych odpadów komunalnych nie powinno być stymulowane w ramach systemu promowania odnawialnych źródeł energii w przypadku, gdy zagraża to ustalonej kolejności ich wykorzystywania;

(9) definicja biomasy przyjęta w niniejszej Dyrektywie nie wyklucza stosowania różnych definicji w legislacji krajowej do innych celów niż określone w Dyrektywie;

(10) niniejsza Dyrektywa nie wymaga od państw członkowskich uznawania uzyskanych gwarancji źródeł pochodzenia energii kupowanej od innych państw lub domagania się odpowiedniego do tego zakupu energii elektrycznej jako wkładu do realizacji krajowego zadania w tym zakresie. Jednakże w celu ułatwienia handlu energią elektryczną pochodzącą ze źródeł odnawialnych oraz aby ułatwić konsumentom wybór między energią elektryczną pochodzącą ze źródeł odnawialnych i konwencjonalnych, gwarancja źródła pochodzenia takiej energii elektrycznej jest konieczna. Rozwiązania w zakresie takich gwarancji nie dają prawa do korzystania z mechanizmów promowania tej energii, obowiązujących w różnych państwach członkowskich. Istota problemu polega na tym, aby cała energia elektryczna wytwarzana w źródłach odnawialnych była objęta gwarancją jej pochodzenia;

(11) istotne jest odróżnienie gwarancji źródła pochodzenia energii od wymienialnych zielonych certyfikatów;

(12) potrzeba publicznych działań na rzecz wspierania źródeł energii odnawialnej zawarta jest we wspólnotowych wytycznych w sprawie pomocy państwa w zakresie ochrony środowiska naturalnego. Zakładają one między innymi konieczność internalizacji zewnętrznych kosztów produkcji energii elektrycznej. Jednakże w odniesieniu do publicznego wspomaganie energii odnawialnej nadal obowiązują zasady określone w Traktacie, a w szczególności artykuły 87 i 88;

(13) powinny zostać opracowane przepisy prawne regulujące zasady funkcjonowania rynku energii odnawialnej;

(14) państwa członkowskie stosują różne mechanizmy wspierania krajowych źródeł energii odnawialnej, w tym zielone certyfikaty, ulgi podatkowe i bezpośrednie subsydia cenowe. Jednym z ważnych celów niniejszej Dyrektywy jest zapewnienie prawidłowego funkcjonowania tych mechanizmów do czasu wejścia w życie nowych rozwiązań we Wspólnocie, co podyktowane jest utrzymaniem zaufania inwestorów;

(15) jest jeszcze za wcześnie, aby decydować o obowiązujących w całej Wspólnocie mechanizmach wspierania energii odnawialnej ze względu na ograniczone doświadczenia poszczególnych krajów oraz mały udział subsydiowanej energii elektrycznej, pochodzącej ze źródeł odnawialnych, w całkowitej produkcji energii elektrycznej w krajach Wspólnoty;

(16) konieczne jest jednak, po odpowiednim okresie przejściowym, wprowadzenie mechanizmów promujących energię elektryczną na rozwijającym się wewnętrznym rynku energii elektrycznej. Dlatego wskazane jest monitorowanie przez Komisję istniejącej sytuacji oraz przedstawienie raportu na temat doświadczeń zdobytych w trakcie stosowania rozwiązań krajowych w tej dziedzinie. W razie potrzeby Komisja w nawiązaniu do wniosków tego raportu, powinna opracować dla całej Wspólnoty propozycje rozwiązań uwzględniające wspieranie produkcji energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych. Propozycje te powinny zapewniać realizację krajowych celów referencyjnych w harmonii z zasadami wewnętrznego rynku energii elektrycznej oraz muszą brać pod uwagę różne charakterystyki źródeł energii odnawialnej, w tym różnice technologiczne i geograficzne. Powinny one także być proste i możliwie efektywne w odniesieniu do kosztów oraz skutecznie promować wykorzystywanie odnawialnych źródeł energii, a także zawierać co najmniej siedmioletni okres przejściowy, umożliwiający utrzymanie zaufania inwestorów i uniknięcie kosztów przekraczających ceny rynkowe (stranded costs). Rozwiązania te powinny ułatwić konkurowanie energii elektrycznej pochodzącej ze źródeł odnawialnych z energią z innych źródeł, ograniczenie kosztów dla konsumenta oraz w średnim okresie zmniejszenie wspierania tej energii ze środków publicznych;

(17) rosnący udział energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych na rynku energii elektrycznej zapewni wykorzystanie ekonomii skali, co przyczyni się do obniżki kosztów;

(18) duże znaczenie ma także wykorzystanie sił rynkowych i wewnętrznego rynku energii elektrycznej do uczynienia energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych konkurencyjną i atrakcyjną dla obywateli Unii Europejskiej;

(19) wspierając rozwój rynku energii odnawialnej, koniecznie należy uwzględnić jego pozytywne oddziaływanie na regionalne i lokalne warunki rozwoju, perspektywy eksportowe, możliwości zatrudnienia oraz inne zjawiska społeczne, zwłaszcza w odniesieniu do małych i średnich przedsiębiorstw, a także niezależnych producentów energii elektrycznej;

(20) specyficzną strukturę sektora energetyki odnawialnej należy brać pod uwagę przede wszystkim w trakcie modyfikacji procedur administracyjnych, dotyczących uzyskiwania pozwoleń na budowę obiektów służących do wytwarzania energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych;

(21) w pewnych okolicznościach nie jest możliwe zapewnienie przesyłu i dystrybucji energii elektrycznej pochodzącej ze źródeł odnawialnych z pominięciem wpływu na niezawodność i bezpieczeństwo systemu przesyłowego, co wymaga wprowadzenia pewnych gwarancji w tym kontekście, łącznie z rekompensatami finansowymi;

(22) koszty przyłączenia nowych producentów energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych powinny być określone w sposób obiektywny, przejrzysty i pozbawiony dyskryminacji, a ponadto należy uwzględniać korzyści, jakie stwarza dla systemu lokalna produkcja energii elektrycznej;

(23) skoro ogólne cele projektowanych działań nie mogą być zadowalająco realizowane przez państwa członkowskie, natomiast mogą być lepiej zapewnione w ramach Wspólnoty dzięki efektom i skali działań, Wspólnota może podjąć środki zgodnie z zasadą subsydiarności, określoną w artykule 5 Traktatu. Realizacja ww. celów powinna być jednak pozostawiona państwom członkowskim, co umożliwi tym państwom wybór rozwiązań najlepiej odpowiadających ich jednostkowej sytuacji. Zgodnie z zasadą proporcjonalności, określoną w tym artykule, niniejsza Dyrektywa nie wykracza poza konieczność osiągnięcia tych celów;

PRZYJĘŁY NINIEJSZĄ DYREKTYWĘ:

Artykuł 1

Cel

Celem niniejszej Dyrektywy jest promowanie wzrostu udziału energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych na wewnętrznym rynku energii elektrycznej oraz stworzenie podstawy przyszłych rozwiązań w tym zakresie w ramach Wspólnoty.

Artykuł 2

Definicje

Na potrzeby niniejszej Dyrektywy stosuje się następujące definicje:

- (a) **odnawialne źródła energii** oznaczają niekopalne źródła energii (wiatr, energia słoneczna, geotermalna, pływow i fal morskich, hydroenergia, biomasa, gaz uzyskiwany z wysypisk, ścieków oraz biogaz);
- (b) **biomasa** oznacza podlegające degradacji biologicznej części produktów, odpady i pozostałości rolnicze (roślinne i zwierzęce), leśne i przemysłu rolno-spożywczego, oraz podlegające degradacji biologicznej odpady przemysłowe i komunalne;
- (c) **energia elektryczna uzyskiwana ze źródeł odnawialnych** oznacza energię elektryczną wytwarzaną przez elektrownie wyłącznie z zasobów odnawialnych oraz proporcjonalną część energii elektrycznej wytwarzanej przez elektrownie hybrydowe, zużywające także konwencjonalne źródła energii, dotyczącą energii odnawialnej, łącznie z energią elektryczną pochodzącą ze źródeł odnawialnych zużytą w systemach zbiornikowo-pompowych, po wyłączeniu energii elektrycznej wytworzonej przez elektrownie szczytowe w układzie pompowym;
- (d) **zużycie energii elektrycznej** oznacza krajową produkcję energii elektrycznej, łącznie z produkcją na własne potrzeby, powiększoną o import i pomniejszoną o eksport energii elektrycznej (krajowe zużycie energii elektrycznej brutto).

Ponadto mają zastosowanie definicje przyjęte w Dyrektywie 96/92/EC Parlamentu Europejskiego i Rady z 19 grudnia 1996 roku dotyczące ogólnych zasad wewnętrznego rynku energii elektrycznej.

Artykuł 3

Wskaźnikowe cele krajowe

1. Państwa członkowskie podejmą właściwe kroki w celu zwiększenia zużycia energii elektrycznej pochodzącej z odnawialnych źródeł energii zgodnie z krajowymi celami, o których mowa w ustępie 2. Kroki te muszą być zharmonizowane z celami, które należy osiągnąć.

2. Nie później niż do 27 października 2002 roku, a następnie co pięć lat, państwa członkowskie będą przyjmować i publikować raporty, określające wskaźnikowe cele krajowe w zakresie przyszłego zużycia energii elektrycznej, pochodzącej ze źródeł odnawialnych, w formie wskaźników procentowego udziału tej energii w krajowym zużyciu energii elektrycznej na okres kolejnych 10 lat. Raport ten powinien także zawierać podjęte lub planowane środki na szczeblu krajowym, nakierowane na osiągnięcie wyznaczonych celów. Do określenia tych celów na okres do 2010 roku państwa członkowskie powinny:

- uwzględnić wskaźniki referencyjne określone w załączniku,
- zapewnić zgodność tych celów z innymi zobowiązaniami przyjętymi w kontekście zmian klimatu i akceptowanymi przez Wspólnotę zgodnie z Protokołem z Kioto do Konwencji Narodów Zjednoczonych w sprawie Zmian Klimatu.

3. Państwa członkowskie, pierwszy raz nie później niż do 27 października 2003 roku, a następnie co dwa lata, będą publikować raporty zawierające analizę wyników osiągniętych w trakcie realizacji wyznaczonych celów krajowych, z uwzględnieniem czynników klimatycznych oraz określenia stopnia zgodności podejmowanych środków z krajowymi zobowiązaniami w odniesieniu do zmian klimatu.

4. Na podstawie raportów państw członkowskich, o których mowa w ustępie 2 i 3, Komisja oceni, w jakim zakresie:

- państwa członkowskie osiągnęły postęp w realizacji krajowych celów,
- wskaźnikowe cele krajowe są zgodne z ogólnym wskaźnikiem 12% krajowego zużycia energii brutto w 2010 r. oraz 22,1% wskaźnikiem udziału energii elektrycznej, pochodzącej ze źródeł odnawialnych, w zużyciu energii elektrycznej w całej Wspólnocie w okresie do 2010 r.

Komisja opublikuje wnioski z analizy w pierwszym raporcie nie później niż do 27 października 2004 r., a następnie w cyklu dwuletnim. Raport ten powinien, w razie potrzeby, zawierać propozycje dla Parlamentu Europejskiego i Rady Unii Europejskiej.

W przypadku gdy w raporcie, o którym mowa wyżej, stwierdzi się, iż z nieuzasadnionych przyczyn wyznaczone wskaźnikowe cele krajowe nie są spójne z ogólnym celem Wspólnoty lub nie konwenują z aktualnymi wynikami badań naukowych, propozycje te powinny określić cele krajowe, w tym także ewentualnie cele obliwatoryjne, w odpowiedniej formie.

Artykuł 4

Programy wspomagające

1. Bez naruszenia postanowień artykułu 87 i 88 Traktatu Komisja powinna ocenić mechanizmy stosowane w państwach członkowskich UE, zgodnie z którymi producent energii elektrycznej, na podstawie regulacji określonych przez władze publiczne, otrzymuje pośrednio lub bezpośrednio wsparcie, które może oddziaływać restrykcyjnie na handel w świetle celów określonych w artykule 6 i 174 Traktatu.

2. Nie później niż do 27 października 2005 roku Komisja powinna przedstawić dobrze udokumentowany raport na temat doświadczeń zgromadzonych w wyniku stosowania i współfistnienia różnych mechanizmów, o których mowa w ustępie 1. W raporcie należy ocenić wyniki, łącznie z analizą efektywnościową, systemów wspomagania wymienionych w ustępie 1 w odniesieniu do promowania zużycia energii elektrycznej pochodzącej ze źródeł odnawialnych w nawiązaniu do wskaźnikowych celów krajowych określonych zgodnie z artykułem 3 (2). W razie potrzeby raport ten powinien zawierać propozycje dotyczące programów wspomagania energii elektrycznej wytwarzanej ze źródeł odnawialnych na szczeblu całej Wspólnoty.

Propozycje dotyczące programów powinny:

- (a) przyczyniać się do osiągnięcia wyznaczonych wskaźnikowych celów krajowych,
- (b) być kompatybilne z zasadami funkcjonowania wewnętrznego rynku energii elektrycznej,
- (c) uwzględniać charakterystyki różnych źródeł energii odnawialnej, w tym odmienności technologiczne i geograficzne,
- (d) skutecznie promować wykorzystanie źródeł energii odnawialnej, stosując proste i możliwie efektywne rozwiązania, zwłaszcza w odniesieniu do kosztów,
- (e) zawierać odpowiedni okres przejściowy, nie krótszy niż siedem lat, w odniesieniu do krajowych systemów wspomagania oraz zapewniać utrzymanie zaufania inwestorów.

Artykuł 5

Gwarancje pochodzenia energii elektrycznej wytwarzanej w źródłach energii odnawialnej

1. Państwa członkowskie, nie później niż do 27 października 2003 roku, zagwarantują wprowadzenie świadectw pochodzenia energii elektrycznej, uzyskiwanej ze źródeł odnawialnych, w rozumieniu niniejszej Dyrektywy, zgodnie z kryteriami obiektywności, przejrzystości i w sposób pozbawiony dyskryminacji, określonymi przez poszczególne państwa członkowskie. Świadectwa pochodzenia powinny być wydawane na podstawie odpowiedniego wniosku.

2. Państwa członkowskie mogą wyznaczyć jeden lub więcej kompetentnych organów, nie prowadzących działalności wytwórczej i dystrybucyjnej, do sprawowania nadzoru nad wydawaniem świadectw pochodzenia.

3. Świadectwa pochodzenia powinny:

- określać źródło, z którego pochodzi produkowana energia elektryczna, czas i miejsce jej wytwarzania, a w odniesieniu do urządzeń hydroenergetycznych – moc produkcyjną tych urządzeń;
- ułatwić wytwórcom energii elektrycznej udowodnienie faktu, że sprzedawana przez nich energia elektryczna jest wytwarzana w źródłach odnawialnych w znaczeniu niniejszej Dyrektywy.

4. Świadectwa pochodzenia, wydane zgodnie z ustępem 2, powinny być wzajemnie uznawane przez państwa członkowskie wyłącznie w zakresie potwierdzenia okoliczności, wymienionych w ustępie 3. Jakkolwiek odmowa uznania świadectwa pochodzenia w tym zakresie, w szczególności z przyczyn podyktowanych względami zapobiegania nadużyciom, powinna być oparta na obiektywnych, przejrzystych i pozbawionych dyskryminacji kryteriach. W przypadku odmowy uznania świadectwa pochodzenia Komisja może zmusić odmawiającą stronę do uznania tego świadectwa w nawiązaniu do obiektywnych, przejrzystych i pozbawionych dyskryminacji kryteriów, na podstawie których uznanie to jest oparte.

5. Państwa członkowskie lub kompetentne organy wprowadzą odpowiednie mechanizmy, zapewniające dokładność i wiarygodność danych w gwarancji pochodzenia, oraz powinny w raporcie, o którym mowa w artykule 3 (3), przedstawić środki podjęte w celu zagwarantowania wiarygodności tego systemu.

6. Komisja w raporcie, o którym mowa w artykule 8, po konsultacjach z państwami członkowskimi, powinna rozważyć formy i metody ułatwiające państwom członkowskim prowadzenie spraw związanych ze świadectwami pochodzenia energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych. Jeśli zajdzie taka potrzeba, Komisja powinna zaproponować Parlamentowi Europejskiemu i Radzie przyjęcie wspólnych zasad w tej dziedzinie.

Artykuł 6

Procedury administracyjne

1. Państwa członkowskie lub kompetentne organy, wyznaczone przez te państwa, powinny ocenić istniejące rozwiązania prawne i regulacyjne w odniesieniu do procedur wydawania pozwoleń lub innych procedur, wymienionych w artykule 4 Dyrektywy 96/92/EC, które odnoszą się do elektrowni wytwarzających energię elektryczną ze źródeł odnawialnych, z uwzględnieniem:

- ograniczenia barier regulacyjnych i pozostałych w odniesieniu do rozwoju produkcji energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych,
- uproszczenia i przekazania procedur właściwym szczeblom administracyjnym,
- zapewnienia obiektywności, przejrzystości i braku dyskryminacji w obowiązujących zasadach oraz uwzględnienia różnych technologii źródeł energii odnawialnej.

2. Państwa członkowskie, nie później niż do 27 października 2003 roku, opublikują raport zawierający ocenę zagadnień, o których mowa w ustępie 1, prezentując w razie potrzeby podjęte działania. Celem tego raportu jest przedstawienie w kontekście krajowej legislacji zaawansowania prac związanych z:

- koordynacją działań różnych organów administracyjnych w odniesieniu do terminów składania, zasad przyjmowania i rozpatrywania wniosków dotyczących wydawania pozwoleń,
- przedstawieniem ewentualnych wytycznych w odniesieniu do spraw wymienionych w ustępie 1 oraz możliwości wprowadzenia szybkiej ścieżki procedur planistycznych dla wytwórców energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych,
- wyznaczeniem organów do mediacji w sporach między organami odpowiedzialnymi za wydawanie pozwoleń i podmiotami składającymi wnioski o autoryzację.

3. Komisja w raporcie, o którym mowa w artykule 8, na podstawie raportów państw członkowskich, opracowanych zgodnie z ustępem 2 niniejszego artykułu, oceni najlepsze rozwiązania w kontekście celów, określonych w ustępie 1.

Artykuł 7

Zagadnienia związane z systemem przesyłowym

1. Państwa członkowskie, bez uszczerbku dla utrzymania niezawodności i bezpieczeństwa przesyłu, podejmą środki konieczne do zagwarantowania przez operatorów systemu przesyłowego i operatorów systemów dystrybucyjnych, na ich terytoriach działania, przesyłu i dystrybucji energii elektrycznej wyprodukowanej w źródłach odnawialnych. Mogą one również wprowadzić priorytet w dostępie energii elektrycznej, pochodzącej ze źródeł odnawialnych, do systemów sieciowych. W procesie dysponowania urządzeniami wytwórczymi operatorzy systemu przesyłowego uwzględnią priorytet urządzeń wykorzystujących odnawialne źródła energii, jeśli pozwalają na to warunki operacyjne krajowego systemu elektroenergetycznego.

2. Państwa członkowskie wprowadzą uregulowania prawne lub zobowiążą operatorów systemów przesyłowych i dystrybucyjnych do opracowania i opublikowania zasad i standardów, dotyczących ponoszenia technicznych kosztów adaptacji w odniesieniu do przyłączenia do sieci i wzmocnienia sieci w zakresie koniecznym do zintegrowania nowych wytwórców energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych z połączonymi układami sieciowymi. Zasady te powinny bazować na obiektywnych, przejrzystych i wolnych od dyskryminacji kryteriach, uwzględniając zwłaszcza wszystkie koszty i korzyści związane z przyłączeniem tego typu producentów do sieci. Zasady te mogą odnosić się do różnych rodzajów przyłączenia.

3. W razie potrzeby państwa członkowskie mogą zobowiązać operatorów systemów przesyłowych i dystrybucyjnych do ponoszenia całości lub części kosztów, o których mowa w ustępie 2.

4. Operatorzy systemów przesyłowych i dystrybucyjnych powinni być zobowiązani do przedstawiania nowym wytwórcom, chcącym przyłączyć się do sieci, kompletnych i szczegółowych szacunków kosztów związanych z tym przyłączeniem. Państwa członkowskie mogą zezwolić wytwórcom energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych, chcącym przyłączyć się do sieci, na ogłoszenie przetargu na prace przyłączeniowe.

5. Państwa członkowskie wprowadzą w życie lub zobowiążą operatorów systemów przesyłowych i dystrybucyjnych do opracowania i publikowania zasad i standardów, dotyczących podziału kosztów instalacji systemowych, takich jak połączenia sieciowe i wzmocnienia sieci, między wytwórców, korzystających z tych inwestycji. Podział kosztów powinien być dokonywany za pomocą mechanizmu opartego na obiektywnych, przejrzystych i pozbawionych dyskryminacji kryteriach, uwzględniającego korzyści, jakie przyłączeni wytwórcy, a także operatorzy systemów przesyłowych i dystrybucyjnych osiągną dzięki tym połączeniom.

6. Państwa członkowskie zapewnią, aby opłaty przesyłowe i dystrybucyjne nie dyskryminowały energii elektrycznej pochodzącej ze źródeł odnawialnych, w szczególności energii elektrycznej wytwarzanej w źródłach odnawialnych w regionach peryferyjnych, takich jak wyspy i obszary o niskiej gęstości zaludnienia. W razie potrzeby państwa członkowskie powinny wprowadzić odpowiednie rozwiązania prawne lub zobowiązać operatorów systemów przesyłowych i dystrybucyjnych do stanowiąc opłat za przesył i dystrybucję energii elektrycznej pochodzącej ze źródeł odnawialnych, odzwierciedlających rzeczywiste koszty i korzyści, uzyskane z przyłączenia tych elektrowni do sieci. Koszty te i korzyści mogą być związane z bezpośrednim użytkowaniem sieci niskiego napięcia.

7. Państwa członkowskie w raporcie, o którym mowa w artykule 6 (2), powinny także rozważyć środki ułatwiające dostęp do sieci systemowej energii elektrycznej wytwarzanej w źródłach odnawialnych. W raporcie tym należy również, między innymi, zbadać możliwość wprowadzenia dwustronnych układów pomiarowych.

Artykuł 8
Raport zbiorczy

Na podstawie raportów państw członkowskich, opracowanych zgodnie z artykułem 3 (3) i artykułem 6 (2), Komisja przedłoży Parlamentowi Europejskiemu i Radzie, nie później niż do 31 grudnia 2005 roku, a następnie co pięć lat, zbiorczy raport o realizacji niniejszej Dyrektywy.

Raport ten powinien:

- oceniać postęp w zakresie odzwierciedlenia kosztów zewnętrznych energii elektrycznej produkowanej w źródłach nie odnawialnych oraz wpływ wspomagania środkami publicznymi produkcji energii elektrycznej,
- wziąć pod uwagę możliwości państw członkowskich w zakresie realizacji krajowych celów, określonych w artykule 3 (2), celu ogólnego, o którym mowa w artykule 3 (4), oraz istnienie dyskryminacji występującej między różnymi źródłami energii.

W razie potrzeby Komisja przedłoży Parlamentowi Europejskiemu i Radzie raport z dalszymi propozycjami.

Artykuł 9
Przeniesienie

Państwa członkowskie wprowadzą w życie przepisy prawne, regulacje i procedury administracyjne konieczne do realizacji niniejszej Dyrektywy nie później niż do 27 października 2003 roku. Nizwłocznie powiadomią o tym Komisję Europejską.

W wymienionych regulacjach prawnych państwa członkowskie uwzględnią odniesienia do niniejszej Dyrektywy lub wprowadzą takie odniesienia w momencie ich oficjalnej publikacji. Sposób określenia tych odniesień pozostawia się gestii państw członkowskich.

Artykuł 10
Wejście w życie

Niniejsza Dyrektywa wchodzi w życie z dniem jej opublikowania w Dzienniku Urzędowym Wspólnot Europejskich.

Artykuł 11
Adresaci Dyrektywy

Niniejsza Dyrektywa skierowana jest do państw członkowskich Unii Europejskiej.

Sporządzono w Brukseli, 27 sierpnia 2001 roku.

W imieniu Parlamentu Europejskiego

Przewodnicząca N. FONTAINE

W imieniu Rady

Przewodniczący C. PICQUE

Wartości referencyjne wskaźnikowych celów krajowych udziału energii elektrycznej wytwarzanej w źródłach odnawialnych w relacji do zużycia energii elektrycznej brutto do 2010 roku^(*) w państwach członkowskich

Niniejszy załącznik zawiera wartości referencyjne celów do określenia krajowych celów energii elektrycznej wytwarzanej w źródłach odnawialnych (RES-E), o których mowa w art. 3 ust. 2:

Kraj	RES-E TWh 1997 ^(**)	RES-E % 1997 ^(***)	RES-E % 2010 ^(****)
Belgia	0,86	1,1	6,0
Dania	3,21	8,7	29,0
Niemcy	24,91	4,5	12,5
Grecja	3,94	8,6	20,1
Hiszpania	37,15	19,9	29,4
Francja	66,00	15,0	21,0
Irlandia	0,84	3,6	13,2
Włochy	46,46	16,0	25,0 ⁽¹⁾
Luksemburg	0,14	2,1	5,7 ⁽²⁾
Holandia	3,45	3,5	9,0
Austria	39,05	70,0	78,1 ⁽³⁾
Portugalia	14,30	38,5	39,0 ⁽⁴⁾
Finlandia	19,03	24,7	31,5 ⁽⁵⁾
Szwecja	72,03	49,1	60,0 ⁽⁶⁾
Wielka Brytania	7,04	1,7	10,0
Wspólnota	338,41	13,9%	22%^(****)

(*) Przy wykorzystywaniu wartości referencyjnych z niniejszego załącznika państwa członkowskie przyjmą konieczne założenie, że państwo udziela pomocy w zakresie ochrony środowiska, co pozwala na opracowanie krajowego programu wspomaganie i promocji energii elektrycznej wytwarzanej w odnawialnych źródłach energii.

(**) Dane odnoszą się do krajowej produkcji energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych w 1997 r.

(***) Procentowe wskaźniki udziału energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych w 1997 r. i dla 2010 r. zostały wyliczone przez podzielenie krajowej produkcji tej energii przez krajowe zużycie energii elektrycznej brutto. W przypadku handlu energią elektryczną ze źródeł odnawialnych między państwami (objęta certyfikatami lub świadectwami pochodzenia) wyliczone procenty będą miały wpływ na wartości wskaźników procentowych dotyczących 2010 r. w poszczególnych państwach, lecz dla całej Wspólnoty nie ma to znaczenia.

(****) Wartość zaokrąglona wyliczona na podstawie wyżej wymienionych wartości krajowych.

(1) Włochy twierdzą, że wartość 22% jest realną wielkością przy założeniu, że krajowe zużycie brutto energii elektrycznej w 2010 roku wyniesie ok. 340 TWh. Uwzględniając wartości referencyjne wymienione w niniejszym załączniku, Włochy przyjęły, iż krajowa produkcja energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych wyniesie w 2010 roku 76 TWh. Wielkość ta obejmuje energię elektryczną z niepodlegających degradacji biologicznej odpadów miejskich i przemysłowych, wykorzystywanych zgodnie z przepisami Wspólnoty w sprawie zarządzania odpadami. W tym kontekście osiągnięcie celów wymienionych w niniejszym załączniku jest uwarunkowane, między innymi, rzeczywistym krajowym zapotrzebowaniem na energię elektryczną w 2010 roku.

(2) Biorąc pod uwagę wartości referencyjne wymienione w niniejszym załączniku Luksemburg wyraża pogląd, iż cel określony dla 2010 roku może być osiągnięty tylko w sytuacji, gdy:

- krajowe zużycie energii elektrycznej w 2010 roku nie przekroczy poziomu z 1997 roku,
- ilość energii elektrycznej wyprodukowanej przez elektrownie wiatrowe będzie mnożona przez współczynnik 15,

- ilość energii elektrycznej pochodzącej z biogazu będzie mnożona przez współczynnik 208,
 - energia elektryczna wyprodukowana przez jedyną instalację utylizacji odpadów miejskich w Luksemburgu, stanowiąca w 1997 r. połowę ogólnej ilości energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych, będzie zaliczona w całości,
 - energia elektryczna wytwarzana w ogniwach fotowoltaicznych może wzrosnąć do 80 GWh i podobnie jak poprzednie produkty, z technicznego punktu widzenia może być osiągnięta w tym okresie. W sytuacji braku naturalnych źródeł, dodatkowy wzrost produkcji energii elektrycznej przez elektrownie wodne jest wykluczony.
- (3) Austria oświadczyła, że wskaźnik 78,1% może być realistyczną wartością przy założeniu, iż w 2010 roku krajowe zużycie energii elektrycznej brutto wyniesie 56,1 TWh. Uwzględniając fakt, że produkcja energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych jest przede wszystkim zależna od elektrowni wodnych, czyli od rocznych opadów atmosferycznych; wielkości dla 1997 roku i 2010 roku powinny być określone na podstawie długookresowego modelu, uwzględniającego warunki hydrologiczne i klimatyczne.
- (4) Portugalia, odnosząc się do wartości referencyjnych określonych w niniejszym załączniku stwierdza, że utrzymanie udziału energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych osiągniętego w 1997 roku i ustalonego jako celu dla 2010 roku, uwzględnia poniższe założenia:
- możliwe będzie kontynuowanie realizacji krajowego planu budowy nowych elektrowni wodnych o mocy wyższej niż 10 MW,
 - inne źródła energii odnawialnej, które mogą się rozwijać tylko z pomocą państwa, zwiększą roczną produkcję energii elektrycznej w tempie ośmiokrotnie przewyższającym tempo osiągnięte ostatnio.

Założenia te oznaczają, iż nowe moce wytwórcze źródeł odnawialnych do produkcji energii elektrycznej, z wyłączeniem dużych elektrowni wodnych, będą rosły w tempie dwa razy szybszym niż tempo wzrostu krajowego zużycia brutto energii elektrycznej.

- (5) Fiński plan działań na rzecz rozwoju energii odnawialnej określa cele dotyczące wykorzystania tych źródeł w 2010 roku. Cele te zostały określone na podstawie szerokich i gruntownych prac studialnych. Plan działań został przyjęty przez rząd w październiku 1999 roku. Zgodnie z tym planem energia elektryczna ze źródeł odnawialnych w 2010 roku ma mieć 31-procentowy udział w krajowym zużyciu energii elektrycznej. Jest to bardzo ambitny cel, a jego realizacja wymaga bogatego zestawu środków promujących energię odnawialną w Finlandii.
- (6) W odniesieniu do wartości referencyjnych zamieszczonych w niniejszym załączniku Szwecja zwraca uwagę, iż możliwość osiągnięcia tego celu zależy przede wszystkim od czynników klimatycznych, które decydująco wpływają na wielkość energii elektrycznej produkowanej przez elektrownie wodne, w tym w szczególności od wahań długości pory deszczowej, okresów występowania opadów w ciągu roku i dopływu wody do elektrowni. Ilość energii elektrycznej wyprodukowanej przez elektrownie wodne może wahać się w znacznym przedziale. W czasie ekstremalnie suchych lat produkcja ta może wynieść 51 TWh, podczas gdy w latach mokrych może osiągnąć 78 TWh. Z tego względu wielkość produkcji dla roku 1997 powinna być określona na podstawie długookresowego modelu, opartego na naukowych faktach hydrologicznych i zmianach klimatycznych. Jest to metoda stosowana na ogół w krajach o znaczącym udziale elektrowni wodnych w ogólnej produkcji energii elektrycznej, przy czym korzysta się ze statystyk przepływów wody z okresu 30 do 60 lat. W tym kontekście, zgodnie ze stosowaną w Szwecji metodologią i wykorzystując dane z okresu 1950-1999 oraz uwzględniając korekty i różnice w wielkości mocy elektrowni i dopływów wody w poszczególnych latach, przeciętna roczna produkcja energii elektrycznej w elektrowniach wodnych wynosi 64 TWh, co odpowiada dla 1997 r. wielkości 46%. W tej sytuacji Szwecja uważa, że wskaźnik 52% jest bardziej realistyczną wartością dla 2010 roku.

Oprócz tego zdolność osiągnięcia przez Szwecję tego celu jest ograniczona faktem, że nie wykorzystane jeszcze energetycznie rzeki są prawnie chronione.

Ponadto osiągnięcie przez Szwecję przyjętych celów zależy w poważnym stopniu od:

- rozwoju skojarzonego wytwarzania energii elektrycznej i ciepłej, co z kolei zależy od gęstości zaludnienia, zapotrzebowania na ciepło i od rozwoju technologii wytwarzania, w szczególności od płynnej gazyfikacji,
- udzielania zezwoleń na budowę elektrowni wiatrowych na podstawie krajowego prawa, z uwzględnieniem publicznej akceptacji, technologii rozwoju oraz rozbudowy sieci elektrycznych.